

De gemeenteraad van Wijchen

18 1 1047 Ruimte en milieu

Beslisnota

Strategische waternota Wijchen 2019-2028

Wijchen, 11 september 2018

Geachte leden van de raad,

Wat adviseert het college te besluiten?

1. Strategische waternota vast te stellen, waarmee wordt ingestemd met:
 - a. Continuering van het ingezette beleid van voorgaande planperiode met het doel te komen tot een veerkrachtig, veilig, gezond en aantrekkelijk watersysteem en een waterbewuste samenleving.
 - b. Aansluiting bij de nieuwere thema's zoals klimaatadaptatie, omgevingswet, energietransitie, circulariteit en burgerparticipatie.
 - c. De transitie naar meer partnerschap met de samenleving, meer aandacht voor de beleving en maatschappelijke effecten van waterbeheer en een meer integrale en gebiedsgerichte aanpak van watervraagstukken,
 - d. De gekozen strategie gericht op 1) een goede afstemming tussen watersysteem en ruimtegebruik, 2) het klimaatbestendig inrichten van de leefomgeving, 3) het versterken van burgerparticipatie en waterbewustzijn en 4) verduurzaming van gemeentelijke gebouwen en waterhuishoudkundige voorzieningen.
2. Benodigde extra middelen (vooralsnog geraamd op €45.000) integraal af te wegen bij de Begroting 2019-2022.
3. De Strategische waternota van voorgaande periode (2004-2018) in te trekken.

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?

De Strategische waternota 2019-2028 is een vervolg op de Strategische waternota uit 2004. Indertijd is een start gemaakt met een meer strategische en integrale aanpak van het gemeentelijk waterbeheer. De Strategische waternota 2019-2020 betreft een herijking waarbij nieuwe inzichten en ontwikkelingen zijn verwerkt.

De Strategische waternota ressorteert onder het Milieubeleidsplan 2018-2021 '*Onderweg naar een duurzaam Wijchen*', gericht op een duurzame bescherming van de milieukwaliteit van de leefomgeving. Het milieubeleidsplan omvat alle milieugerelateerde thema's, zoals energie, afval en water. Met de herijking is de Strategische waternota weer 'in lijn' met de duurzaamheidsgedachte van het milieubeleidsplan.

Welk resultaat willen we bereiken?

1. Een veerkrachting, veilig, gezond en aantrekkelijk watersysteem, nu en in de

toekomst. Met voldoende kwaliteit en aanvaardbare risico's. Dit als natuurlijke basis voor schoon drinkwater, natuurontwikkeling, recreatie en een goede woonkwaliteit.

2. Een waterbewuste samenleving waarbij de zorg voor het duurzaam watersysteem een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van gemeente en samenleving. In bijzonder wat betreft het bewaren van water (hemelwater) en het besparen van drinkwater.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

1.1 Wijchen geeft hiermee uitdrukking aan goed rentmeesterschap

Met de Strategische waternota geeft de gemeente uitdrukking aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid en voorbeeldfunctie van de gemeente voor wat betreft een duurzame omgang met het watersysteem (oppervlaktewater, hemelwater, grondwater, afvalwater). Hiermee geeft de gemeente uitdrukking aan een goed rentmeesterschap, waarbij een leefbare aarde wordt nagelaten aan volgende generaties.

1.2 De waternota geeft duidelijkheid over de koers voor de komende 10 jaar

De waternota geeft samenleving, partners en interne organisatie inzicht in streefbeeld, ambities en prioriteiten voor de middellange termijn (10 jaar) en specifieke voornemens en maatregelen voor de korte termijn (4 jaar). Hiermee geeft de waternota richting aan plannen en besluiten binnen de organisatie.

1.3 De waternota is een parapluplan en kompas voor een 'waterproof' leefomgeving

De Strategische waternota is bedoeld als parapluplan voor alle watergerelateerde onderwerpen. Een kompas en leidraad om de gewenste eindsituatie te realiseren. Namelijk droge voeten, voldoende water, schoon water en beleefbaar water als onderdeel van een duurzaam Wijchen. Verdere uitwerking vindt plaats in de sectorale deelplannen, zoals het Gemeentelijk rioleringsplan en het Integraal beheerplan openbare ruimte. Maar ook in ruimtelijke plannen (water als mede-ordenend principe), overeenkomsten met derden (zoals ontwikkelaars) en plannen op het gebied van vergunningverlening & handhaving.

1.4 De waternota levert ook een bijdrage aan andere beleidsvelden

De waternota levert indirect een bijdrage aan energietransitiebeleid van de gemeente (ofwel aan klimaatmitigatie¹). Doordat ook energiebesparing, duurzame energie en circulariteit (sluiten van energie- en stofkringlopen) onderdeel zijn van het duurzaam waterbeheer. Verder draagt het waterbeleid bij aan gezondheid, welzijn en leefbaarheid. Doordat het duurzaam waterbeheer zich mede richt op het voorkomen van hittestress², op wateroverlast, waterkwaliteit en hoogwaterveiligheid. Tot slot levert duurzaam waterbeheer een bijdrage aan natuurontwikkeling en waterbeleving en daarmee recreatieve waarden.

1.5 De waternota sluit aan de nieuwe ontwikkelingen

De in de voorgaande periode ingezette koers wordt de komende periode aangevuld met actuele thema's, zoals klimaatadaptatie, omgevingswet en burgerparticipatie. Maar ook de relatie tussen duurzaam waterbeheer en energietransitie en circulariteit wordt belicht. Verder is duurzaam waterbeheer steeds meer verweven geraakt met andere

¹ Klimaatmitigatie betreft het voorkomen van klimaatverandering door o.a inzet van duurzame energie en energiebesparing.

² Hittestress, wateroverlast en droogte zijn onderdeel van het thema Klimaatadaptatie. Klimaatadaptatie betreft het aanpassen van de leefomgeving aan de gevolgen van klimaatverandering.

maatschappelijke thema's, zoals welzijn, gezondheid en leefbaarheid. De waternota sluit aan bij deze ontwikkelingen.

De afgelopen jaren heeft een duidelijke verschuiving plaatsgevonden in de omgang met watervraagstukken. Van sectorale naar integrale waterthema's, van lokaal naar regionaal, van 'de overheid doet alles' naar een meer actieve samenleving en van aansturing van het watersysteem op basis van modelberekeningen naar meer aansturing op basis van feitelijke metingen aan het watersysteem. Ook deze ontwikkeling is in de waternota verwerkt.

Daarnaast continueren we het Wijchense waterbeleid van de voorgaande periode, gericht op het herstellen, beschermen of verbeteren van het watersysteem en het voorkómen van nieuwe belasting van het watersysteem. We benutten hierbij de wisselwerking met ruimtelijke ontwikkelingen, beheer van openbare ruimte en vastgoed, volkshuisvesting, sociale en economische voordelen en de wisselwerking (win-win) met andere milieuthema's.

1.6 De waternota geeft duidelijkheid over de concrete ambitie en speerpunten

De ambitie van de waternota is om te komen tot:

- een acceptabele kwaliteit van het watersysteem (droge voeten, voldoende water, schoon water en beleefbaar water). Het gaat hierbij niet alleen om de normatieve kwaliteit, maar ook om de door de samenleving ervaren kwaliteit
- uitwerking van de nieuwere thema's, zoals klimaatadaptatie en omgevingswet
- verbetering van het duurzaam watersysteem, waarbij de knelpunten waarmee het meeste effect kan worden bereikt, of als zodanig worden ervaren door de samenleving, het eerst worden aangepakt

Daarnaast geeft de waternota invulling aan de ingezette transitie in denken en doen (zie ook 1.5). In concreto komt dit tot uiting in:

- meer partnerschap met de samenleving
- meer aandacht voor de maatschappelijke effecten en beleving van waterbeheer
- meer integrale en gebiedsgerichte aanpak van watervraagstukken

Streven is om de ambitie via de volgende pijlers te realiseren:

- goede afstemming tussen watersysteem en ruimtegebruik
- klimaatbestendig inrichten van de leefomgeving
- versterken burgerparticipatie en waterbewustzijn
- verduurzaming gemeentelijke gebouwen en waterhuishoudkundige voorzieningen

De ambitie is in de waternota per speerpunt uitgewerkt in doelen en in leidende principes voor met name ruimtelijke ontwikkeling en beheer van de openbare ruimte en gemeentelijk vastgoed. Hierbij worden 4 speerpunten onderscheiden:

- Leefomgeving en kwaliteit
- Klimaatverandering
- Veiligheid en gezondheid
- Communicatie en participatie

Een uitgebreide toelichting is te vinden in hoofdstuk 4 van de waternota.

Daarnaast is de ambitie vertaald naar een uitvoeringsprogramma met maatregelen. De maatregelen zijn gericht op verdere doorwerking van beleid, ontwikkeling van instrumentarium, monitoring, onderzoeken en communicatie. Gemakshalve wordt hiervoor verwezen naar hoofdstuk 5 van de waternota.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

2.1 Financiële middelen zijn nodig om de ambitie binnen de looptijd te realiseren

Voortgang en doelbereik van de Strategische waternota is afhankelijk van de beschikbare budgetten. De financiële dekking zal primair worden gezocht in bestaande budgetten. Zo mogelijk wordt geprobeerd om via cofinanciering extra budget te genereren. Zo nodig zal bij de Begroting een voorstel worden gedaan voor aanvullende financiering, die past bij de gekozen ambitie en speerpunten van beleid. Voor de onderbouwing zie punt Financiën.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De Strategische waternota is voorzien van een uitvoeringsprogramma met kostenindicatie. De kosten voor de zogenaamde 'waterbrede' maatregelen zullen via de waternota worden opgevoerd. Het gaat met name om overkoepelende integrale maatregelen. De meer operationele maatregelen, ofwel 'maatregelen op deelterreinen' (bv beheer) worden in beginsel opgevoerd via de desbetreffende deelplannen.

De kosten voor 'waterbrede' maatregelen worden geraamd op €60.000 incidenteel voor de periode 2019-2022 (zie tabel). Deze middelen worden ingezet voor het opstellen van een gebiedsgerichte visie op de kwaliteit van het watersysteem, verkenning van een beleidsharmonisatie Druten-Wijchen en diverse onderzoeken met name op het gebied van klimaatadaptatie. De kosten kunnen grotendeel worden gedekt uit bestaand budget. Voor benodigde extra financiering zal zo nodig een begrotingsvoorstel worden gedaan. Vooralsnog wordt dat bedrag geraamd op €45.000.

Kostendragende 'waterbrede' maatregelen 2019-2022		
Maatregel	2019	2020
Opstellen integrale gebiedsgerichte visie op de kwaliteit van het watersysteem	€15.000	
Herijken watertoets en stroomlijnen procedures met waterschap	€10.000	
Verkennen beleidsharmonisatie Druten-Wijchen		€10.000
Onderzoek kwetsbare watergangen voor klimaatverandering		€15.000
Inventarisatie potentieel waterbergend groen (situaties waar groen kan bijdragen aan beleidsrealisatie duurzaam waterbeheer)		€10.000
Totaal	€60.000	

Verder is voor de uitvoering van 'waterbrede' maatregelen circa 1 fte geraamd voor de periode 2019-2022. Naar verwachting kan dit grotendeels worden gedekt uit de bestaande reguliere capaciteit voor waterbeleid. Voor het overige zal binnen de werkorganisatie Druten-Wijchen een integrale afweging moeten worden gemaakt. Mocht onvoldoende formatie beschikbaar blijken dan kan temporisering van beleid (schrappen van maatregelen) of inkopen van extra formatie (budgetaanvraag) worden overwogen.

b. Communicatie

Over de realisatie de Strategische waternota zal jaarlijks een rapportage verschijnen. Langs deze weg worden Raad en samenleving geïnformeerd over de ontwikkelingen en resultaten. Verder is communicatie & participatie één van de speerpunten van beleid. Bij de uitvoering van de waternota zal nadrukkelijk de interactie met de Wijchense burgers, bedrijven en instellingen worden gezocht. Het gaat om het uitlichten van successen en samenwerking bij oplossingen.

d. Overlegd met

De Strategische waternota is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met betrokken vakafdelingen binnen de gemeentelijke organisatie (zoals openbare werken, milieu, ruimtelijke ordening, communicatie, welzijn en financiën) en het Waterschap Rivierenland. Ook de wethouders Paul Loermans en Titus Burgers zijn bij de totstandkoming betrokken geweest.

Bijlagen

- Strategische waternota 2019-2028

Burgemeester en wethouders van Wijchen,
de secretaris, de burgemeester,

De gemeenteraad van Wijchen

18 1 1047 Ruimte en milieu

Raadsbesluit

Strategische waternota Wijchen 2019-2028

Samenvatting (korte inhoud)

Onderweg naar een duurzaam Wijchen willen we ook de komende periode werken aan verduurzaming van het watersysteem, gericht op droge voeten, schoon water, voldoende water en beleefbaar water. De Strategische waternota geeft hiervoor de handvatten. In de Strategische waternota 2019-2028 wordt het beleid van de voorgaande periode gecontinueerd. Daarnaast is in de waternota aansluiting gezocht bij actuele thema's zoals klimaatadaptatie, omgevingswet, energietransitie en circulariteit.

De koers voor de komende 10 jaar is gericht op meer partnerschap met de samenleving, meer aandacht voor de maatschappelijke effecten en beleving van waterbeheer en een meer integrale en gebiedsgerichte aanpak van watervraagstukken. Het waterbeleid wordt gerealiseerd via 4 pijlers, te weten een goede afstemming tussen watersysteem en ruimtegebruik, het klimaatbestendige inrichten van de leefomgeving, het versterken van burgerparticipatie en waterbewustzijn en het verduurzamen gemeentelijke gebouwen en waterhuishoudkundige voorzieningen.

De raad van de gemeente Wijchen;

Gelet op: de benodigde herijking van de Strategische waternota 2004 om aansluiting te houden op actuele ontwikkelingen en opgaven.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van: 5 september 2018

besluit:

1. Strategische waternota Wijchen 2019-2028 vast te stellen.
2. Benodigde extra middelen (vooralsnog geraamd op €45.000) integraal af te wegen bij de Begroting 2019-2022.
3. De Strategische waternota van voorgaande periode (2004-2018) in te trekken.

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van

De voorzitter,

De griffier,